

گردهمائی پرشکوه جامعه‌ی دانشوران و مجلس بزرگداشت جهانگیر صداقت‌فر

یکشنبه عصر یک گردهمائی باشکوه به دعوت جامعه‌ی دانشوران یهود به مناسبت چاپ کتاب «آزمون برگزیدگی‌ها» مجموعه شعر جهانگیر صداقت‌فر در یکی از تالارهای زیبا و بزرگ فدراسیون یهودیان ایرانی برگزار شد که یکی از فراموش‌نشدنی‌ترین گردهمائی‌هایی بود که در سال‌های اخیر مخلص شاهد برگزاری آن بوده‌ام. در این گردهمائی که «خانم

ویولت ساسونی» گرداننده‌ی آن بود و با قدرت و توانایی خاص برنامه را اعلام میکرد. مخلص، و استاد تورج فرازند سخن گفتند، صیون ابراهیمی استاد را معرفی کرد اما بیشترین تکیه‌اش روی کار رادیویی فرازند بود و این که استاد با معلومات خود از کهکشان تا زیر دریا سخن میگوید و شنونده‌ها را مبهوت کرده میکند. حال آنکه در کارنامه‌ی درخشان این شخصیت پرآوازه تدارک و اجرای برنامه یکی از کم‌اهمیت‌ترین کارهای فرازند است. او یکی از برجسته‌ترین روزنامه‌نگاران معاصر بوده، سالها سردبیری مجله‌ی سخن را عهده‌دار بوده، در همین لوس آنجلس مجله‌ی جهان را چاپ و نشر کرده است به‌علاوه فرازند یکی از خبره‌ترین حافظ‌شناسان ایرانی است و یکی از نامدارترین مترجمان ما که ترجمه‌ی خاطرات چرچیل در نه یا دوازده جلد (گویا) از جمله ترجمه‌های اوست. برنامه‌های فرازند را باید در ایران می‌شنیدیم که تولید رادیویی میکرد که یکی از زیباترین آنها برنامه‌ایست که استاد درباره‌ی مولوی ساخت بعد بیژن خلیلی مدیر شرکت کتاب سخن گفت و به تجزیه و تحلیل شعرهای جهانگیر صداقت‌فر

شعرهای جهانگیر صداقت‌فر پرداخت. فرازند در سخنرانی دلپذیر خود گفت: جهانگیر یکی از شاعران بسیار خوب معاصر ماست. من با آثار این شاعر از دیرزمان آشنا بوده‌ام... چون بسیاری از آثار او را در رادیو اجرا کرده‌ام. به عقیده‌ی من یکی از بزرگترین شاعران معاصر ما آقای صداقت‌فر است بدون هیچ تعارف می‌گویم من اولین بار که شعرشان را دیدم گفتم عجب شعر قشنگی است یک شعر قوی. به نادرپور تلفن کردم. گفتم نادر در مجله‌ی من شعری خواندم از شاعری بنام صداقت‌فر که بسیار به دلم نشست است و او توضیح داد که او سبکش اینست، کارش اینست و یک تحلیل جانانه هم از شعرش کرد و

فرازمند ضمن ایراد سخنانی دیگر یادآور شد که این کتاب آزمون برگزیدگی ما را همگان به ویژه همه هموطنان یهودی ما باید بخوانند زیرا از آغاز این کتاب تا پایان ما با فرهنگ یهود آمیخته است با کلام زیبای فارسی و عرفان ایرانی که به قول پرفسور نتصر که در کتاب نوشته است به آقای صداقت فر میگوید که «سخن شما

خلاصه شعر او را بسیار خوب می شناخت و گفت من هم آثار او را بسیار می پسندم. به این لحاظ وقتی بمن گفتند که شما بیائید درباره ی او سخن بگوئید با علاقه پذیرفتم زیرا که اولاً من سواد فارسی را در یک مدرسه ی یهودی یاد گرفتم و دوستانم هموطنان یهودی بوده اند که همیشه آنها را دوست داشته ام و دارم و ثانیاً در اینجا هم عده ای کارساز از نگهبانان فرهنگ ما دوستان یهودی هستند چه در زمینه ی عرفان، موسیقی و ترانه، شعر، کتاب، نشریات، کتابفروشی، خلاصه اینها همه را گفتم که بگویم چرا این دعوت را با اینکه اهل سخنرانی نیستم پذیرفتم «شعر صداقت فر را هم دوست دارم و او را شاعر بزرگی میشناسم، نادرپور هم او را تایید کرده است که نظرش درباره ی شعر حجت بود و احمد کریمی حکاک هم که من صددرصد بنظر ایشان اعتقاد دارم آثارش را تایید کرده اند.»

نشانگر عشق پاک است عشق به یهودیت در متهای صمیمیت و عشق به انسان در متهای عرفان او وقتی این کتاب را آدم میخواند من می توانم به جرات عرض کنم که با خواندن اشعار صداقت فر در آزمون برگزیدگی بی اختیار سرود سروده ها با غزلهای سلیمان به ذهن من میرسد که من اینها را حفظ بودم مناسبانه به زبان فرانسه است. «سخنرانی استاد فرازمند با اقبال پرشور حاضران روبرو شد. سپس شهرام فسزاده و پولونبست

برجسته ده پانزده دقیقه‌ای قطعانی نواخت که شوری برانگیخت همچنین استاد کامل علیپور با تار خود که به چیره‌دستی شگفت‌آمیزی می‌نواخت و حسین فیض که از نوازندگان کم‌نظیری است او را همراهی میکرد در پایان هم‌نوازی این دو خاتم فلور با صدای گرم و دلنشین خود ترانه‌ای اجرا کرد بعد پیام پروفیسور احمد کریمی حکاک استاد دانشگاه واشنگتن در سیاتل و محقق برجسته به این شرح خوانده شد.

پیامی صادقانه در برابر کلامی شاعرانه

در قرن‌های گذشته، بسیاری از شاعران ایران یهودی تبیین اصول آئین یهود را با نظر داشت به ایجاد آشتی میان یهودیان و مسلمانان و وجهه اهتمام خود میکردند در دوران اخیر نیز شاعران یهودی مذهب ایران دوش به دوش دیگران در جهاد اجتماعی و سیاسی مردم ایران شرکت جسته و آرمان‌هایی همچون آزادی و آبادی حکومت قانون و استقرار دموکراسی را تبلیغ و به مردم تفهیم کرده‌اند در امروزه روز غربت‌نشینی ایرانیان، اما اندک‌اندک، اینجا و آنجا شاعران ایرانی یهودی ویژه خود را باز می‌یابند و در سروده‌های خود بر اصولی پا می‌فشارند که صراحت و صداقتی نو را در بر دارد، گویی شاعر ایرانی یهودی معاصر به هم‌میهنان غیریهودی خود میگوید، «من این‌گونه می‌اندیشم» جهان را این‌گونه می‌بینم، و با این اندیشه و پیش می‌خواهم با تو سخن بگویم. بیا، ای هم‌زبان، سخن مرا بشنو و در پاسخ سخنی بگو. شاید با هم به مقصدی بگانه رسیدیم. شاید نه، اما دست کم بیا سخن بگذریم. این حرمت گزاریم این کیفیت ویژه را، من، بیش از هر شاعر دیگر در کار جهانگیر

صداقت فر و بیش از هر جای دیگر در برگ برگ مجموعه شعر او، با عنوان «آزمون برگزیدگی» دیده‌ام.

در «آزمون برگزیدگی» چنانکه از نامش پیداست، محور سخن برگذار اساطیری، تاریخی قوم یهود است از منازل تاریخی بی‌شماری که از تعلق اساطیر اولین بشر تا عصر امروز آن قوم درام یافته است سخن از «سفر افریتش» است و «سفر خروج» و نزول «ده فرمان» سخن از دختران صهیون است و نهضت صهیونیسم، سخن از «کریستال ناحت» و «هالوکاست» است و سخن از برخورد امروزی روشنفکران جهان است با مسئله ارض موعود و کشور اسرائیل در این همه مضامین متمرکز میتوان با شاعر هم آواز شد با در پاسخش سخنی سرود، اما نمیتوان از کنار این کلام نو در شعر فارسی بی‌اعتنا گذشت، چرا که در قلب تنیده سخن شاعر معنای امروزی ایرانی یهودی بودن نهفته است اینک شعری که باید، باید، باید به آن اندیشید و در پاسخش کلامی گفت در موافقت و همدلی پاور جدل و رو در روی و من تردید ندارم که «آزمون برگزیدگی» مردو گونه پاسخ و اعجاب‌گونه‌های پیش‌بینی ناپذیر دیگری را نیز بر خواهد انگیخت از نظر زیبایی شناختی نیز اشعار این مجموعه و بیچگی‌هایی را می‌نمایاند که با هویت قومی شاعر بیوندی تنگاتنگ دارد مثلاً در دو شعر نخست یعنی «قوم برگزیده» و «میتاق» تکنیک سخن گفتن رو در رو با خدا که در شعر فارسی بیش از هر جا در سنت مناجات و در «مناجات‌نامه»‌ها ثبت است، راه را بر شیوه‌ای از عظمت می‌گشاید که یادآور گفتار